

102/3
KISWAHILI
Karatasi ya 3
FASIHI
Okt./Nov. 2012
Muda: Saa 2½

THE KENYA NATIONAL EXAMINATIONS COUNCIL
Kenya Certificate of Secondary Education
KISWAHILI
Karatasi ya 3
FASIHI
Muda: Saa 2½

102/3 Kiswahili P3 - Fasihi
Friday 11.00 am - 1.30 pm
09/11/2012 (2nd Session)

Maagizo

- (a) Jibu maswali *manne pekee*.
- (b) Swali la *kwanza ni la lazima*.
- (c) Maswali hayo mengine matatu yachaguliwe kutoka sehemu nne zilizobaki; yaani: *Riwaya, Tamthilia, Ushairi na Fasihi simulizi*.
- (d) Usijibu maswali *mawili* kutoka sehemu moja.
- (e) Karatasi hii ina kurasa 6 zilizopigwa chapa.
- (f) Watahiniwa ni lazima wahakikishe kwamba kurasa zote zimepigwa chapa sawasawa na kuwa maswali yote yamo.

© 2012 THE KENYA NATIONAL EXAMINATIONS COUNCIL
Kenya Certificate of Secondary Education, 2012
KISWAHILI
Karatasi ya 3
FASIHI

912020

300120900

Fungua ukurasa

Powered by:
Manyam Franchise
www.manyamfranchise.com

SEHEMU A: HADITHI FUPI**K.W. Wamifila:** *Mayai Waziri wa Maradhi na Hadithi Nyingine*

- 1 (a) Eleza nafsi ya usimulizi iliyotumiwa katika hadithi ya “Mkimbizi”. (alama 3)
- (b) Bainisha mifano **mitatu** ya mbinu rejeshi katika hadithi hii na ueleze umuhimu wa kila mojawapo. (alama 9)
- (c) “Ukimbizi ni kikwazo cha maendeleo.” Thibitisha kauli hii kwa kurejelea hadithi hii. (alama 8)

SEHEMU B: RIWAYA**Said A. Mohamed:** *Utengano**Jibu swali la 2 au la 3.*

- 2 ‘Lo, ama wewe mchawi,... Cheleko ... nakuvisha kilemba.’
- (a) Fafanua muktadha wa dondoo hili. (alama 4)
- (b) Andika tamathali **mbili** za usemi zinazojitokeza katika dondoo hili. (alama 4)
- (c) ‘Wewe mchawi.’ Onyesha jinsi kauli hii inavyomwafiki mzungumziwa kwa kurejelea riwaya. (alama 12)
- 3 “Wanawake katika *Utengano* ni vyombo vikuu vya ukiukaji wa haki za kibinadamu.” Thibitisha. (alama 20)

© 2012 THE KENYA NATIONAL EXAMINATIONS COUNCIL
 Kenya Certificate of Secondary Education, 2012

KISWAHILI

Karatasi ya 3

FASIHI

200120900

912020

Powered by:
 manyam Franchise
 www.manyamfranchise.com

SEHEMU C: TAMTHILIA

Kithaka wa Mberia: *Kifo Kisimani*

Jibu swali la 4 au la 5.

- 4 “Mtukufu Mtemi anafurahia sana ... Kama ujuavyo, anapenda sana watoto... Kwa hakika, kama mzazi, hana kifani katika Butangi nzima.”
- (a) (i) Eleza muktadha wa dondoo hili. (alama 4)
- (ii) Taja na utoe mfano wa sifa **moja** ya mzungumzaji inayojitokeza katika dondoo hili. (alama 2)
- (iii) Fafanua vichocheo **vinne** vya sifa uliyotaja katika (ii) hapa juu. (alama 4)
- (b) Onyesha jinsi wanyonge katika *Kifo Kisimani* wanavyochangia katika ukandamizaji wao. (alama 10)
- 5 “Anwani: ‘*Kifo Kisimani*’ inaafiki tamthilia hii. Thibitisha. (alama 20)

© 2012 THE KENYA NATIONAL EXAMINATIONS COUNCIL
 Kenya Certificate of Secondary Education, 2012
 KISWAHILI
 Karatasi ya 3
 FASIHI

912020

200120900

Fungua ukurasa

SEHEMU D: USHAIRI

Jibu swali la 6 au la 7.

6 *Soma shairi lifuatalo kisha ujibu maswali.*

Said A. Mohamed: *Mbele Ya Safari*

<p>1. Iipoanza safari, ilianza kwa dhiki
Tulishikana kwa ari, kwenda safari ya haki
Tukawa ni majabari, nyoyo zisitaharuki
Tukajizatiti</p> <p>2. Njaa ikawa thabiti, na kiu kutamalaki
Nasi tulitia dhati, tusijali kuhiliki
Ingawa mbele mauti, dhila na mingi mikiki
Tulijizatiti</p> <p>3. Huu mwisho wa safari, tukaambiwa ni haki
Shangwe kwetu na fahari, utumwa hatuutaki
Kuwa mbele ya safari, juhudi iliyobaki
Tulijizatiti</p> <p>4. Ile ilikuwa ndoto, mwisho wake mafataki
Nguvu zimechomwa moto, sahala 'mekuwa dhiki
Wagombania kipato, utashi haukatiki
Na kutabakari</p> | <p>5. Msafara ukasita, kwenye mlima wa haki
Kijasho kinatuita, mlima haupandiki
Basi sote 'kajipeta, kukikwea kima hiki
Twataka hazina</p> <p>6. Tukiwa migongo wazi, tukainama kwa shaki
Tukawa' chia ukwezi, kialeni wadiriki
Wakapanda bila kazi, kuteremsha miliki
Wakaitapia</p> <p>7. Wakafikia makazi, ya pumbao na ashiki
Huko wakajibarizi, kwenye raha lakilaki
Wakaisahau ngazi, ya umma ulomiliki
Mbele ya safari</p> <p>8. Na hazina yetu sote, kuishusha hawataki
Wamo wanatema mate, kwa umati halaiki
Imezima nia yote, kiza hakitakasiki
Mbele ya safari</p> |
|---|---|

- (a) Eleza safari inayorejelewa katika shairi hili. (alama 2)
- (b) Onyesha kinaya cha safari inayozungumziwa. (alama 6)
- (c) Taja na ueleze bahari **mbili** za shairi hili ukizingatia: (alama 4)
- (i) mizani;
- (ii) vina.
- (d) Andika ubeti wa **saba** kwa lugha ya nathari. (alama 4)
- (e) Eleza umuhimu wa aina **mbili** za uhuru wa kishairi zilizotumiwa katika ubeti wa sita. (alama 4)

© 2012 THE KENYA NATIONAL EXAMINATIONS COUNCIL
Kenya Certificate of Secondary Education, 2012
KISWAHILI

Karatasi ya 3
FASIII

200120000

912020

Powered by:
Manyam Franchise
www.manyamfranchise.com

7 *Soma shairi lifuatalo kisha ujibu maswali.*

<p>1. Wakati tunywapo chai hapa upenuni
Na kuwatazama watoto wetu
Wakicheza bembea kwa furaha
Tujue kamba ya bembea yetu imeshalika
Na bado kidogo tutaporomoka</p> <p>2. Kulikuwa na wakati ulinisukuma juu
Nikaenda zaidi ya nusu duara
Kulikuwa na wakati nilikudaka
Ulipokaribia kuanguka
Na kulikuwa na wakati tulibebana kwa zamu
Mmoja wima akisukuma mwingine amekaa</p> <p>3. Wakati huo, japo tulipaa mbele na nyuma
Tulicheka kwa matumaini yaliyotiwa chumvi
Na kisha tukaongozana jikoni kupika chajjo
Ilikuwa aduhuri yetu</p> | <p>4. Sasa tukisubiri ndoto tusizoweza kuzitekeleza tena
Tumalizie machicha ya chai yetu ya jioni
Bila ya kutematema na kwa tabasamu
Na baada ya hapo tujilambe utamuutamu
Uliobakia kwenye midomo yetu</p> <p>5. Tukikumbuka siku ilee ya kwanza
Tulipokutana jioni chini ya mwembe
Tukitafuta tawi zuri gumu
La kufunga bembea yetu
Naye mbwa Simba akisubiri</p> <p>6. Lakini kabla hatujaondoka kimyakimya
Kukamilisha nusu duara iliyobaki
Tuhakikishe vikombe vyetu ni safi.</p> |
|--|---|

(E. Kezilahabi)

(a) Fafanua maana ya kijuujuu na maana ya kitamathali ya shairi hili.	(alama 6)
(b) Bainisha matumizi ya vipengele vifuatavyo katika shairi:	(alama 6)
(i) Usimulizi;	
(ii) Usambamba;	
(iii) Taswira.	
(c) Tambulisha mzungumzaji (nafsi-neni) katika shairi hili.	(alama 2)
(d) Fafanua toni ya shairi hili.	(alama 4)
(e) Eleza maana ya mshororo: "Tuhakikishe vikombe vyetu ni safi."	(alama 2)

© 2012 THE KENYA NATIONAL EXAMINATIONS COUNCIL
Kenya Certificate of Secondary Education, 2012
KISWAHILI
Karatasi ya 3
FASIHI

912020

200120900

Fungua ukurasa

SEHEMU E: FASIHI SIMULIZI

- 8 (a) Huku ukitoa mifano, fafania majukumu **matano** ya nyimbo. (alama 10)
- (b) “Mwimbaji ana nafasi muhimu katika kufanikisha uwasilishaji wa wimbo.”
Thibitisha. (alama 10)

HUU NDIO UKURASA WA MWISHO ULIOPIGWA CHAPA.

© 2012 THE KENYA NATIONAL EXAMINATIONS COUNCIL
Kenya Certificate of Secondary Education, 2012
KISWAHILI
Karatasi ya 3
FASIHI

912020

200120900

Powered by:
manyam Franchise
www.manyamfranchise.com

